

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3155/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Egy gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Lindt György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Miskolci Járásbíróság 28.P.20.005/2019/68. számú ítélete, a Miskolci Törvényszék 1.Pf.21.280/2020/6. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdései és a XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikk megsértését kifogásolta.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszának alapjául szolgáló polgári perben az indítványozó gazdasági társaság ellen a felperes magánszemélyek nyújtottak be keresetet, mert az indítványozó által épített négy lakásos társasház zavarja a felperesek ingatlanáról a kilátást, továbbá vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére is kérték kötelezni az indítványozót.
- [3] Az első fokon eljáró Miskolci Járásbíróság 28.P.20.005/2019/68. számú ítéletében kötelezte az indítványozót kártérítés és sérelemdíj megfizetésére. A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 1.Pf.21.280/2020/6. számú ítéletével az indítványozó terhére megállapított marasztalás összegét leszállította, egyebekben helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [4] A Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzésével a felülvizsgálatot megtagadta. A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az adott ügyben nem volt olyan jogkérdés, amelyben az ügyben eljáró bíróságok a joggyakorlathoz képest eltérő álláspontra helyezkedtek.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján alapvetően azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint a később építendő felelősségének elve sérti a tulajdonhoz való jogát és a tulajdonosok egyenlő elbírálásának követelményét.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a kilátás/panorámavesztéssel, illetőleg intimitásvesztéssel kapcsolatos bírói gyakorlat a tulajdonjog és a szomszédjogok kollíziójának kiemelt jelentőségű területe, az építkezések, ingatlanberuházások lebonyolításának polgári jogi feltételei, a projektszervezés, tervezés során figyelembe veendő szempontok meghatározása az egyedi jogvitán messze túlmutató, társadalmi, gazdasági jelentőségű kérdéskör.
- [7] Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok alaptörvény-ellenes megkülönböztetést tettek a tulajdonosok között a később építendő felelősségének alkalmazásával, mivel a telektulajdonosok között kizárólag annak alapján tettek különbséget, hogy telküket mikor építették be.
- [8] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő joga sérelmét azzal indokolta, hogy a Kúria támadott végzése nem tett eleget az indokolási kötelezettségének.
- [9] Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a területen az irányadó beépítési szabályok nem változtak, vagyis az indítványozó és a felperesek ugyanazon beépítési szabályok mellett szereztek tulajdont, ekként homogén csoportba tartoznak.
- [10] Az indítványozó szerint a később építendő felelősségének elve a beépítés időpontja szerint önkényes megkülönböztetést tesz a tulajdonosok között, szükségtelenül és aránytalanul korlátozza a tulajdonosi autonómiát. Az indítványozó szerint a felpereseket nem illette meg alanyi jog a panorámára és ő csak a tulajdonának hasznosításának jogát gyakorolta bizonyítottan az építési jogszabályoknak megfelelően.

- [11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [14] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [16] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [17] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az e) pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [18] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indoklást.
- [19] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [20] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelmére vonatkozó érvelése vonatkozásában arra mutat rá, hogy szakjogi-törvényességi kérdésnek minősül annak megítélése, hogy az indítványozó ügyében megvalósult-e szomszédjogi jogsértés folytán olyan szükségtelen zavarás, amely panorámavesztést eredményezett, ekként kártérítés megállapítására adott okot. Az Alkotmánybíróság szerint ezen szakjogi-törvényességi kérdés a bírói ítéletek alaptörvény-ellenességét illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a Kúria „Az építésügyi hatósági eljárások gyakorlata” című 2021.El.IIJGY.K.1. számú joggyakorlat-elemző csoportjának véleményében (a továbbiakban: kúriai vélemény) kifejezetten szerepel, hogy „[a] szomszédjogi generálklauzula alkalmazását, a szükségtelen zavarás megállapíthatóságát főszabály szerint – a joggyakorlat-elemzés tárgykörén kívül eső kivételekkel – nem zárja ki az, hogy a zavaró magatartást a közigazgatási, például az építésügyi vagy a környezetvédelmi előírások, határértékek betartásával, illetve hatósági engedély alapján, annak megfelelően fejtették ki (BH1994. 245., BH1994. 661.)” (kúriai vélemény 149. oldal). Következésképpen az építésügyi szabályok betartásával megvalósuló építkezés bizonyítottsága – a kúriai véleményben összefoglalt ítélkezési gyakorlat értelmében – nem jelenti egyben azt, hogy a szomszédjogi szabályok megsértésével megvalósított szükségtelen zavarást a rendes bíróságok egyéb tények, körülmények, szakértői bizonyítás alapján ne állapíthatnák meg.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikke vonatkozásában több határozatában rögzítette, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú

személyként) kell kezelnie, azonos tisztelettel és körütekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [53]; 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [96]–[97]}. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseire vonatkozó gyakorlata szerint a diszkrimináció alkotmányos szinten eleve csak abban az esetben vizsgálható, ha a hátrány az azonos helyzetben lévők által alkotott körön belül következik be {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azon esetekben, amikor a bíróságok azonos tényállás esetén, változatlan jogi környezetben eltérő tartalmú döntéseket hoznak, sérülhet a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseivel szemben támasztható kiszámíthatóság és előreláthatóság elve {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség sérelme akkor valósulhat meg, ha a jogszabályok, vagy a jogalkalmazók a jogalanyok egy meghatározott köre számára biztosítja a jogalkalmazás egységességét, azonban olyan más jogalanyok számára, akik velük összehasonlítható helyzetben vannak ezen követelmény nem biztosított, amely megkülönböztetés önkényes, nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka {14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}.

- [24] Az indítványozó alkotmányjogi panasza alapján nem volt azonosítható olyan hátrány, amely azonos helyzetben lévő jogalanyi körön belül következett volna be, illetve ebből adódóan nem merült fel a jogalkalmazás egységességének a sérelme sem, ezért az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni.
- [25] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy a Kúria indokolási kötelezettsége álláspontja szerint arra is kiterjedt, hogy az érintett területen számolni kellett a panorámát érintő építkezésekkel.
- [26] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [27] A Kúria ítélete [19]–[20] bekezdéseiben rögzítette, hogy „[a] jogvita elbírálása során az ügyben eljáró bíróságok nem tértek el a kialakult ítélkezési gyakorlattól [...]. A szükségtelen zavarás megvalósítható a szűkebb lakókörnyezethez igazodó építési módtól eltérő építési megoldással akkor is, ha az építésre a tulajdonosnak az építési szabályok szerint lehetősége volt. [...] A Pfv.III.20.775/2011/14. számon folyamatban volt felülvizsgálati eljárásban a Kúria nem mondta ki elvi éllel, hogy a panorámavesztés önmagában nem adhat alapot a zavaró szomszédjogi áthatás megállapítására, és azt sem, hogy az építkezés szabályszerű volta eleve kizárja, hogy az építető szomszédjogi jogsértést valósíthat meg.”
- [28] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria végzésében, illetve az első- valamint a másodfokú bíróság ítéleteikben az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedtek, a döntésüket alátámasztó érveikről számot adtak, továbbá a Kúria felülvizsgálatot megtagadta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [29] Az indítványozó a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tulajdonhoz való joggal, illetve a törvény előtti egyenlőséggel vagy az egyenlő bánásmóddhoz való joggal és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni.
- [30] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt részben az Abtv. 27. §-ában, részben az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3013/2021.

• • •